

บทที่ 10 การพยาบาล มารดาหลังคลอด ที่มีภาวะเบี่ยงเบน ทางสุขภาพ

Duangporn Pasuwan

Objective

- อธิบายภาวะเบี่ยงเบนทางสุขภาพมารดาหลังคลอดว่ามีภาวะใดได้บ้าง
- อธิบายการให้การช่วยเหลือแนะนำมารดาหลังคลอดเมื่อเกิดภาวะเบี่ยงเบนทางสุขภาพ
- อธิบายการพยาบาลมารดาหลังคลอด เมื่อเกิดภาวะเบี่ยงเบนทางสุขภาพ

ภาวะเบี่ยงเบนทางสุขภาพของมารดาหลังคลอด

1. Reactionary fever (ไข้หลังคลอดใน 24 ชม.)
2. After pain (ปวดมดลูกหลังคลอด)
3. Episiotomy pain (เจ็บปวดแผลฝีเย็บ)
4. Hemorrhoid (ริดสีดวงทวาร)
5. Constipation (ท้องผูก)
6. Dysuria (ปัสสาวะ)
7. Milk fever (ไข้จากการคัดตึงเต้านม)
8. Thrombophlebitis

Reactionary fever

- เกิดจากการสูญเสีย น้ำ เลือด ระหว่างการคลอด ใช้ไม่เกิน 38°C
- เหงื่ออ่อนเพลียระหว่างการคลอดซึ่งรอคลอดเป็นระยะเวลานาน

การช่วยเหลือ และให้การพยาบาล

- ให้สารน้ำ และอาหารอย่างเพียงพอ
- เช็ดตัวลดไข้เพื่อความสบาย
- ให้ Para ได้

After pain

- มดลูกหดตัวหลังคลอดทำให้รู้สึกปวด
- ปวดมากขึ้นขณะลูกดูดนม
- G หลัง และครรภ์ใหญ่ๆ จะปวดมากกว่า

การช่วยเหลือ และให้การพยาบาล

- อธิบายว่าเป็นเรื่องปกติช่วยป้องกัน PPH
- จาก Hormone Oxytocin
- ให้ Para ก่อนให้นม

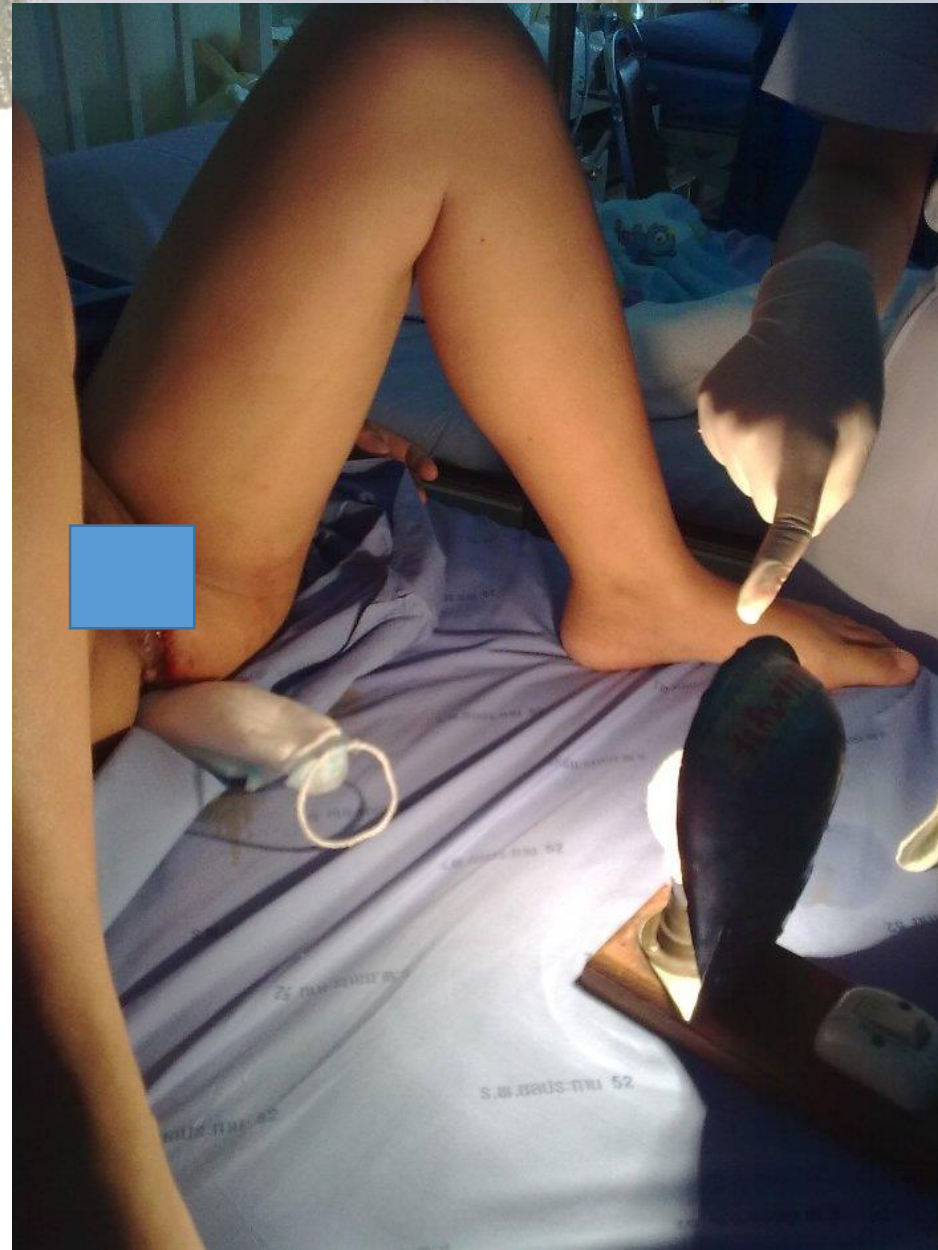
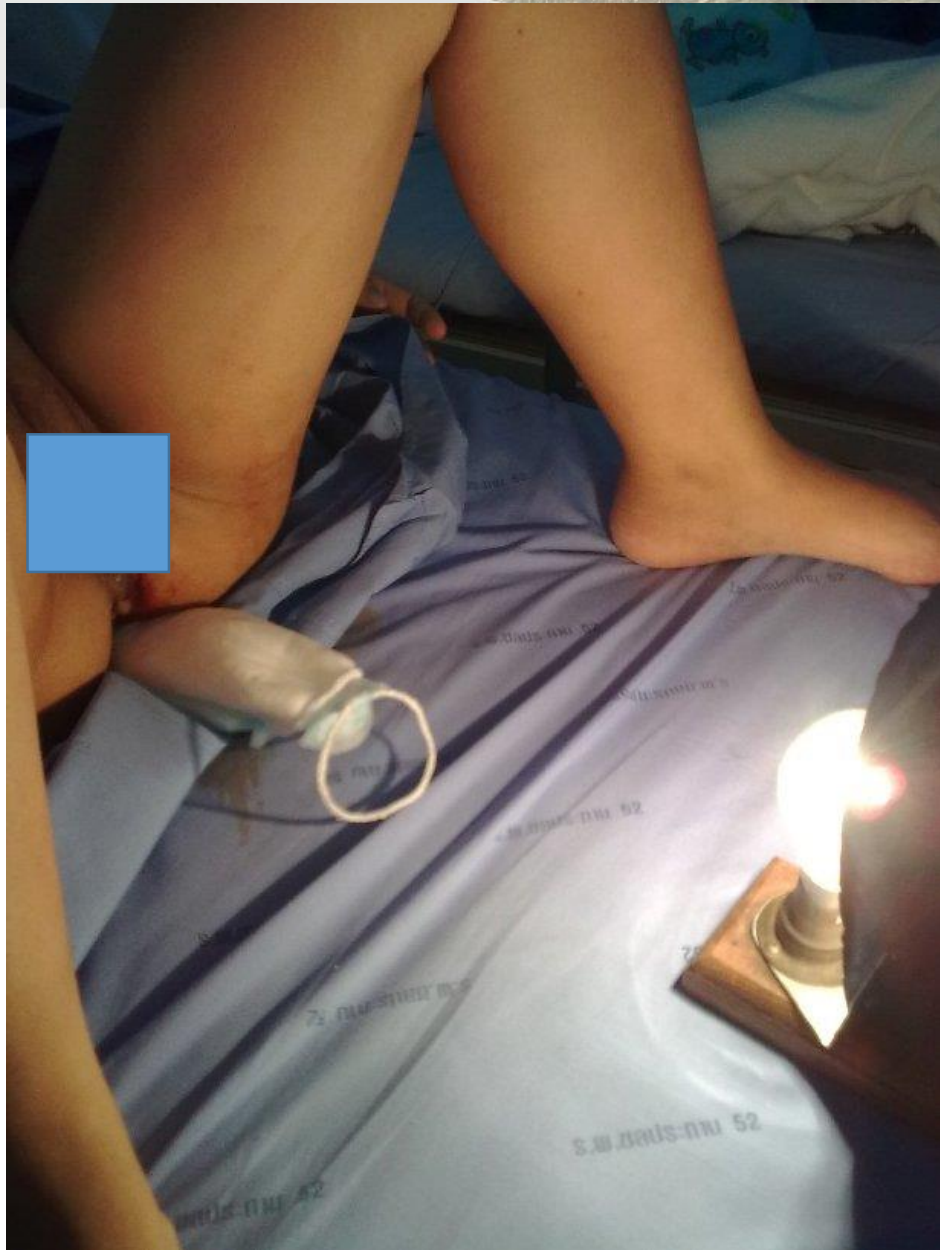
Episiotomy pain

- เจ็บปวดแผลฝีเย็บต้องระวังเรื่อง Hematoma
- REEDA : Red Edema Ecchymosis Discharge and Approximation

การช่วยเหลือ และให้การพยาบาล

- ให้สังเกต REEDA
- ประเมิน pain score ระวัง Hematoma
- ถ้ามีก้อนขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 3*3cms ต้องพิจารณาทำ Evacuation
- ให้ Para ได้ นั้งห่อยาง (ห่อกล้วยน้ำ) ทำ Kegel exercise

อบแผลให้แผลแห้ง
เร็ว
แต่สมัยปัจจุบัน ไม่
ค่อยพบแล้ว

Hemorrhoid

- เป็นมาก่อน หรืออาจเป็นมากขึ้นหลังคลอด

การช่วยเหลือ และให้การพยาบาล

- รับประทานอาหารที่มีกากใย ผัก ผลไม้ รัญพืช ดื่มน้ำมากๆ
- ประคบน้ำอุ่นช่วยลดอาการปวด
- หลีกเลี่ยงการเบ่งอุจจาระนานๆ

Dysuria (ปัสสาวะลำบาก)

- หลังคลอดแล้ว กระเพาะปัสสาวะไม่ถูกกด
- ความไวต่อแรงกดลดลง

การช่วยเหลือ และให้การพยาบาล

- เอน้ำราดบริเวณ Symphysis pubis
- ถ้าปัสสาวะไม่ออกใน 4-6 ชม.หลังคลอดให้ทำ Intermittent Cath
- รับประทานน้ำให้มากขึ้น ถ้ายังแสบขัด และ ปัสสาวะกระปรีบกระปรอยต้องรายงานแพทย์

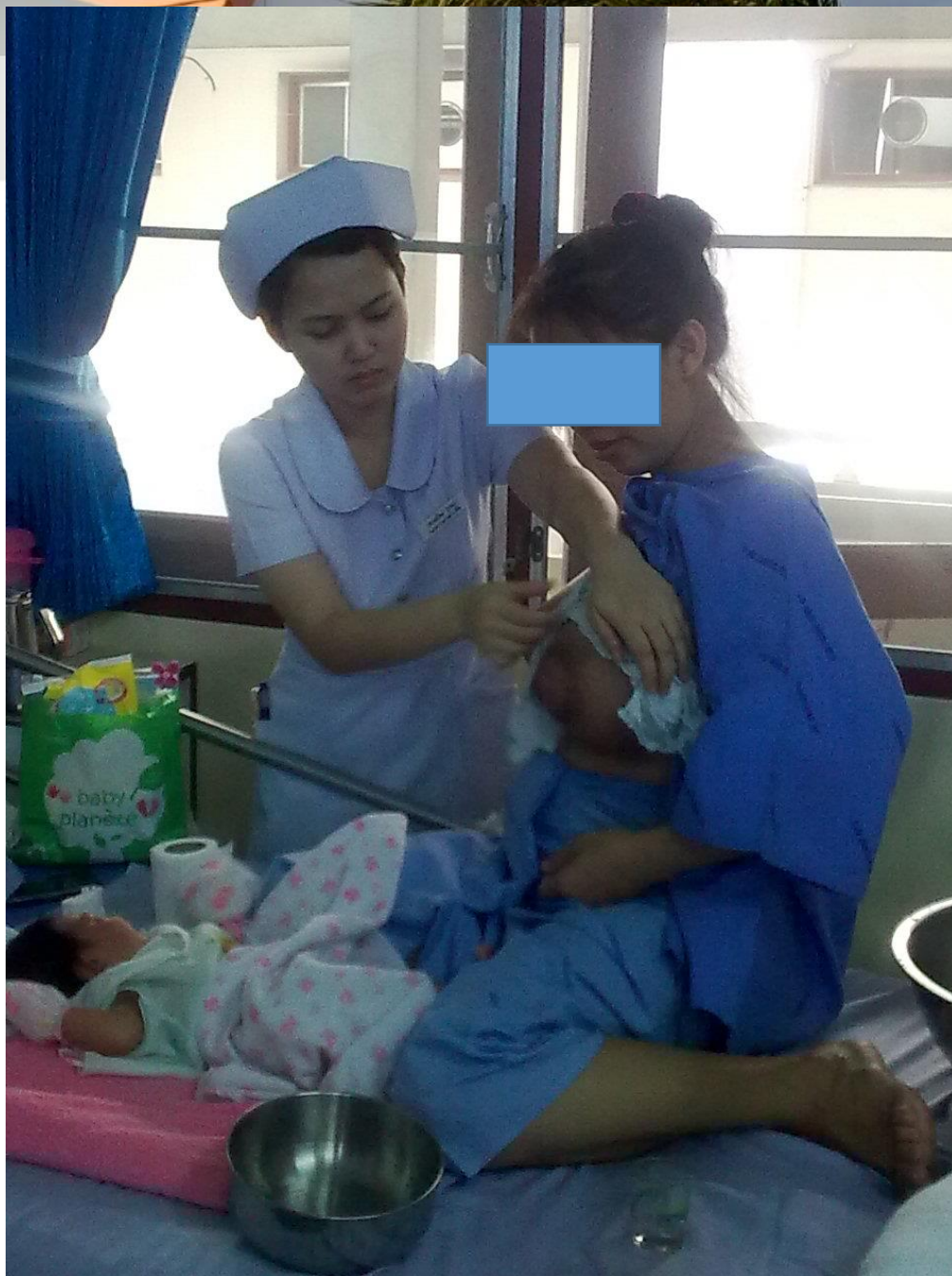

Intermittent cath
ระวัง!!!
Contamination

Milk fever

- ไข้จากการคัดตึงเต้านม
เกิดประมาณวันที่ 3 หลัง
คลอด
- ไข้ไม่เกิน 38.5
- เต้านมคัดตึง แม่บ่นเจ็บ
คัดเต้านม

Hot & cold
Compress

Hoffman's maneuver

Breast pump & Breastfeeding หลังคลอด

Breast pump
หลังคลอด

Exercise หลังคลอด

**อย่าลืมสอนออกกำลังกาย
ด้วยน้ำ**

สรุป ภาวะเบี่ยงเบนทางสุขภาพของมารดาหลังคลอด

1. Reactionary fever (ไข้หลังคลอดใน 24 ชม.)
2. After pain (ปวดมดลูกหลังคลอด)
3. Episiotomy pain (เจ็บปวดแผลฝีเย็บ)
4. Hemorrhoid (ริดสีดวงทวาร)
5. Constipation (ท้องผูก)
6. Dysuria (ปัสสาวะ)
7. Milk fever (ไข้จากการคัดตึงเต้านม)
8. Thrombophlebitis

